

АУДИТ ДОСТОВІРНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

AUDIT OF THE RELIABILITY OF FINANCIAL REPORTING: PROBLEMS AND WAYS OF THEIR DECISION

УДК 657

Рябчук О.Г.

к.е.н., доцент кафедри аудиту
та економічного аналізу
Університет державної фіскальної
служби України

Блищик Л.В.

студентка
Навчально-науковий інститут обліку,
аналізу та аудиту
Університет державної фіскальної
служби України

У статті обґрунтовано необхідність та переваги здійснення аудиту достовірності фінансової звітності суб'єкта господарювання для удосконалення його діяльності, швидкого розвитку, прийняття ефективних управлінських рішень, попередження розвитку негативних кризових явищ. Проаналізовано сучасні проблеми аудиту достовірності фінансової звітності суб'єкта господарювання. Проведено оцінку розвитку ринку аудиторських послуг в Україні. Запропоновано напрями підвищення якості аудиту.

Ключові слова: аудит, достовірність фінансової звітності, Аудиторська палата України, міжнародні стандарти аудиту, якість аудиторських послуг.

В статье обоснована необходимость и преимущества осуществления аудита достоверности финансовой отчетности предприятия для совершенствования его деятельности, быстрого развития, принятия эффективных управленческих решений, предупреждения развития негативных кризисных явлений. Анализируются совре-

менные проблемы аудита достоверности финансовой отчетности предприятия. Проведена оценка развития рынка аудиторских услуг в Украине. Предложены направления повышения качества аудита.

Ключевые слова: аудит, достоверность финансовой отчетности, Аудиторская палата Украины, международные стандарты аудита, качество аудиторских услуг.

The article substantiates the necessity and advantages of realization out the audit of the reliability of the financial statements of the economic entity for the improvement of its activity, rapid development, acceptance of effective management decisions, prevention of the development of negative crisis phenomena. The modern problems of an audit of the reliability of financial reporting of an entity of management are analysed. The assessment of the market of audit services in Ukraine was carried out. We propose ways to improve the audit quality.

Key words: audit, reliability of financial reporting, Audit Chamber of Ukraine, international standards of audit, quality of audit services.

Постановка проблеми. Сьогодні інформація про господарську діяльність будь-якого підприємства є важливою для значного кола зацікавлених осіб. Саме фінансова звітність господарюючих суб'єктів є основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформаційного забезпечення потреб зацікавлених осіб. Вона використовується для встановлення вартості реальних активів підприємства, ступеня їх ліквідності, оцінки платоспроможності підприємства та планування діяльності підприємства на майбутнє. Також лише за систематичного забезпечення управлінського персоналу інформацією про поточний рівень фінансової стійкості та здатність підприємства до розвитку в майбутньому можливе попередження розвитку негативних кризових явищ на підприємстві. Джерелом інформації для аналізу фінансового стану підприємства та прогнозу його розвитку є фінансова звітність. Проте відображена у фінансовій звітності інформація може бути викривлена або спотворена з певних причин. Тому для визначення якості такої інформації та аналізу економічних ризиків є необхідність в особливому виді економічної діяльності – аудиті достовірності фінансової звітності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню аудиту достовірності фінансової звітності приділяють увагу багато вітчизняних науковців. Зокрема, Ю.Ю. Амеліна дослідила проблеми покращення якості аудиту фінансової звіт-

ності та розробила напрями його вдосконалення в умовах міжнародних стандартів. О.О. Ільченко та М.В. Кузуб виявили актуальні сьогодні проблеми якості аудиторських послуг та проаналізували перспективи їх розвитку. Э.Ю. Пархоменко дослідив професійну етику в аудиторській діяльності, а також її особливості під час проведення аудиту достовірності фінансової звітності. Н.І. Петренко проаналізував сучасну методіку аудиту фінансової звітності та розробив шляхи її удосконалення. Л.А. Гончар дослідила проблеми аудиту фінансових результатів діяльності підприємства та запропонувала шляхи їх вирішення. О.О. Власенко та С.М. Марченко провели дослідження тенденцій розвитку ринку аудиторських послуг України. О.Ю. Редько провів дослідження українського аудиту в контексті статистики.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є аналіз проблем аудиту достовірності фінансової звітності та надання рекомендацій щодо їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аудит достовірності фінансової звітності суб'єктів господарювання, проведений кваліфікованими незалежними аудиторами відповідно до міжнародних стандартів, надає користувачам фінансової інформації підприємства впевненість у тому, що інформація, подана в звітності, є достовірною й об'єктивною. Користувачами фінансової звітності підприємства можуть бути державні органи,

банківські установи і суб'єкти, які інвестують в компанію, та інші зовнішні користувачі. Наявність перевіреної незалежним аудитором фінансової звітності у суб'єктів господарювання допомагає зовнішнім користувачам ефективно взаємодіяти з ним, підкріплює його статус і забезпечує високий рівень корпоративного управління. Крім того, фінансова звітність, що пройшла перевірку, допомагає суб'єктам господарювання приваблювати внутрішні та зовнішні інвестиції.

Відповідно до проведеного О.О. Ільченком та М.В. Кузуб у 2016 році опитування, 87% компаній зазначили, що поліпшенню внутрішнього контролю посприяв саме аудит, 80% опитуваних відзначили, що аудит є важливим для акціонерів компанії, 53% компаній зазначили, що за допомогою аудиторського звіту вони отримали зовнішнє фінансування. А понад 80% компаній відповіли, що аудит посприяв удосконаленню фінансового менеджменту та бухгалтерської системи підприємства.

Як зазначають дослідники, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, неодноразово оприлюднювала інформацію щодо сумніву в достовірності аудиторських висновків. Зокрема, в інформаційних листах зазначено, що вибіркові перевірки якості фінансової звітності та аудиторських висновків, що надійшли від учасників ринків небанківських фінансових послуг за 2010–2014 роки, засвідчили недоліки, що мали місце під час складання фінансової звітності та під час підтвердження такої фінансової звітності незалежним аудитором. Крім цього, наприклад, банки, фінансова звітність яких перевірена міжнародними аудитором, здійснюють свою діяльність краще [1].

Тому сьогодні існує проблема в недовірі українського суспільства до якості аудиторських послуг в Україні, а відповідно, і сумніви щодо достовірності фінансової звітності суб'єктів господарювання, навіть якщо вона перевірена незалежним аудитором.

Така проблема має низку причин, серед яких:

- недосконалість нормативної та законодавчої бази;
- нерозуміння соціально-економічних переваг інформації, яка підтверджена аудитором та якій можна довіряти;
- нехтування окремими аудитором етичних норм та некваліфіковане виконання своїх обов'язків тощо.

Наступною проблемою, що стосується аудиту достовірності фінансової звітності є те, що самі замовники аудиторських послуг, перебуваючи у залежності від результатів проведення аудиторської перевірки, інколи намагаються впливати на її кінцевий результат. Адже від того, який буде висновок аудитора, залежить співпраця підприєм-

ства з партнерами, а також можливість залучення додаткових інвестицій. Замовники аудиторських послуг, наприклад, можуть фінансово мотивувати аудиторів до надання результатів перевірки, що загалом відповідали б їхнім інтересам.

Під час отримання звіту аудитора щодо достовірності фінансової звітності виникає конфлікт інтересів. Тому коли реальний стан справ у суб'єкта господарювання, що перевіряється, не відповідає певним, наперед визначеним параметрам, тоді його керівництво намагається вплинути на результати перевірки, щоб покращити певні показники. Водночас для зовнішніх користувачів фінансової звітності принципово важливим є отримання саме достовірної інформації, незалежно від того, якою вона є – позитивною чи негативною.

Дуже часто аудитори порушують саме принципи чесності та об'єктивності. Це виявляється в тому, що, проводячи перевірку, аудитори можуть виявляти певні неточності у фінансовій звітності та за окрему плату надавати послуги замовнику щодо їх виправлення. Але ці виправлення не включаються в аудиторський висновок. Порушення наведених вище принципів приводить до порушення принципу забезпечення технічних стандартів, а також це впливає на ступінь довіри до професійної компетенції аудиторів [2].

Крім того, аудитори під час проведення перевірки достовірності фінансової звітності стикаються з проблемою недосконалості бухгалтерської системи у суб'єкта господарювання, у зв'язку з чим можуть бути присутні значні викривлення у звітності (наприклад, показано завищені прибутки або ж збитковість суб'єкта господарювання) [3].

Як було зазначено вище, завищувати прибутки суб'єкт господарювання може з метою заохочення інвестицій та співпраці з новими партнерами. А от відображення збитковості підприємства може бути з метою ухилення від сплати податків (їх сплати в меншій сумі) або ж ухилення від виплати дивідендів акціонерам. Комерційна таємниця, можливість самостійно обирати методи нарахування амортизації та обліку списання запасів створюють умови для фальсифікації даних звітності шляхом зменшення розміру отриманого прибутку і, відповідно, зобов'язань перед бюджетом зі сплати податків, а також зобов'язань перед акціонерами з виплати дивідендів.

Також перекручування у фінансовій звітності можливі під час перекручування у даних бухгалтерського обліку. Наприклад, відображення у складі короткострокової дебіторської заборгованості довгострокової, відображення лише чистої реалізаційної та первісної вартості дебіторської заборгованості, що зменшена на суму резерву сумнівних боргів. У результаті цих дій валюта балансу не змінюється, проте за результатами

аналізу структури активів підприємства (або джерел їх утворення) отримуються покращенні показники [3]. Саме такі маніпуляції впливають на прийняті рішення користувачів інформації.

Ю.Ю. Амеліна вказує на низку проблем, що пов'язані з проведенням аудиту достовірності фінансової звітності, серед яких:

- нестійкість нормативно-правової бази щодо проведення аудиту достовірності фінансової звітності;

- недовершеність спрощених форм обліку на малих підприємствах;

- нерозуміння керівництвом компаній мети проведення аудиту достовірності фінансової звітності;

- у зв'язку з браком інформації формальний підхід до проведення аудиту;

- спроби стандартизувати фінансову звітність згідно з міжнародними стандартами, не враховуючи специфіку вітчизняної економіки [4].

До недоліків аудиту фінансової звітності Л.А. Гончар відносить:

- перевірку великого обсягу інформації на підприємстві та при цьому ще й нестабільність нормативно-законодавчої бази щодо аудиторської діяльності в Україні;

- робочі документи аудитора не мають уніфікованих та стандартизованих форм;

- автоматизація аудиту достовірності фінансової звітності на низькому рівні;

- аудитор має недостатній рівень обізнаності про діяльність підприємства яке він перевіряє;

- під час аудиту об'єкта перевірки використовуються стандартні шаблонні методи [5].

О.О. Власенко та С.М. Марченко провели дослідження розвитку ринку аудиторських послуг в Україні, починаючи із 90-х років ХХ ст. За результатами дослідження було встановлено, що за останні роки ринок аудиторських послуг не тільки збільшив свої обсяги, але й якісно змінив умови надання послуг. Аудиторська палата України, починаючи з 1998 року, активно впроваджує заходи з підвищення якості аудиторських послуг. За останні 7 років вимоги до суб'єктів аудиторської діяльності стали настільки жорсткими, що їх кількість зменшилася вдвічі. Однак, незважаючи на зменшення кількості суб'єктів, середній дохід на одного суб'єкта аудиторської діяльності впродовж останніх 5 років збільшився практично в два рази, що свідчить про незначні коливання обсягу ринку аудиторських послуг впродовж цих років. А до основних перешкод розвитку вітчизняного ринку аудиторських послуг віднесено:

- недосконалість Закону України «Про аудиторську діяльність»;

- у вітчизняному бізнес-середовищі недостатнє розуміння значення аудиту;

- незадовільна якість роботи аудиторів [6].

Також О.Ю. Редько, провівши аналіз українського аудиту в контексті статистики, виявив такі проблеми, як:

- поняття якості аудиту не чітко визначене в Україні;

- наявність корупції під час проведення аудиту;

- недостатня увага якості аудиторського продукту (наприклад, якщо аудитор у роботі спирається на власне професійне судження, то під час перевірки якості такого рішення увага звертається насамперед на те, чи відповідає стандартам аудиту та нормам професійної етики таке рішення, а не на якість аудиторського продукту, що є професійною думкою) [7].

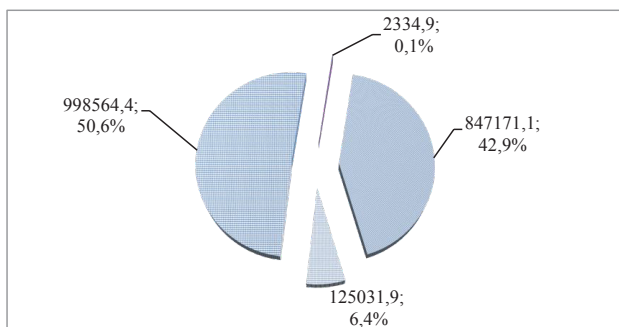
Оскільки Україна обрала шлях євроінтеграції, то якість аудиторських послуг в Україні повинна відповідати директивам Європейського Союзу. У зв'язку з цим протягом останніх років було підвищено вимоги до незалежних аудиторів та аудиторських фірм, які хочуть отримати дозвіл на провадження відповідної професійної діяльності. Тому кожного року зменшується кількість суб'єктів аудиторської діяльності в Україні. Проте разом із значним зменшенням їх кількості (в 2016 році на 8,9%) обсяг наданих послуг суб'єктами аудиторської діяльності загалом в країні збільшився в 2016 році порівняно з 2015 роком на 12%, або на 211 899,7 тис. грн.

Крім того, у 2015 році обсяг доходу від наданих послуг суб'єктами аудиторської діяльності становив 1 761 202,6 тис. грн, а у 2016 році – 1 973 102,3 тис. грн. З них 82,8% (1 634 543,8 тис. грн.) від загальної суми наданих послуг у 2016 році – у місті Києві та Київській області. Тобто решта регіонів України у 2016 році надали аудиторських послуг на 17,2% від загальної їх суми, що становить 338 558,5 тис. грн. У Дніпропетровській області за 2016 рік надано послуг на суму 99 331,9 тис. грн, у Харківській області – на 51 217,4 тис. грн, у Львівській області – на 40 785,3 тис. грн, в Одеській області – на 30 531,9 тис. грн. У решті областей України показники фактичного обсягу наданих послуг становлять менше 1% від загального їх обсягу [8].

Така ситуація на ринку аудиторських послуг України пов'язана з тим, що середні та великі підприємства України в основному розташовані в Києві та Київській області, а також найрозвиненіших областях України – Дніпропетровській, Харківській, Львівській та Одеській. У всіх інших областях переважають малі підприємства, для яких проведення аудиту не є обов'язковим.

За видами послуг в Україні найбільшу частину становлять завдання з надання впевненості (рис. 1).

До завдань з надання впевненості входить: обов'язковий аудит фінансової звітності, ініціативний аудит фінансової звітності, огляд історичної

Рис. 1. Розподіл замовлень за видами аудиторських послуг у 2016 році (тис. грн.)

42,9% – завдання з надання впевненості; 6,4% – супутні послуги; 50,6% – інші професійні послуги; 0,1% – організаційне та методичне забезпечення аудиту.

Джерело: розроблено автором на основі [8].

фінансової інформації, завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації (рис. 2).

Проаналізувавши обов'язковий аудит фінансової звітності за видами висновків в Україні, можна відмітити, що за результатами 77% аудиторських перевірок фінансової звітності було представлено умовно-позитивний висновок. Безумовно-позитивний висновок наданий у 21% випадків, негативний – у 2%. Відмова від висловлення думки трапляється найменше у всіх областях України, це лише 28 перевірок у 2016 році, що становить менше 1% (рис. 3). Така ситуація може свідчити про те, що фінансова звітність більшості суб'єктів господарювання відповідає національним та міжнародним стандартам, проте єсуттєві неточності, або ж про те, що аудит був здійснений із порушенням основних принципів та його якість і надійність знаходиться на досить низькому рівні.

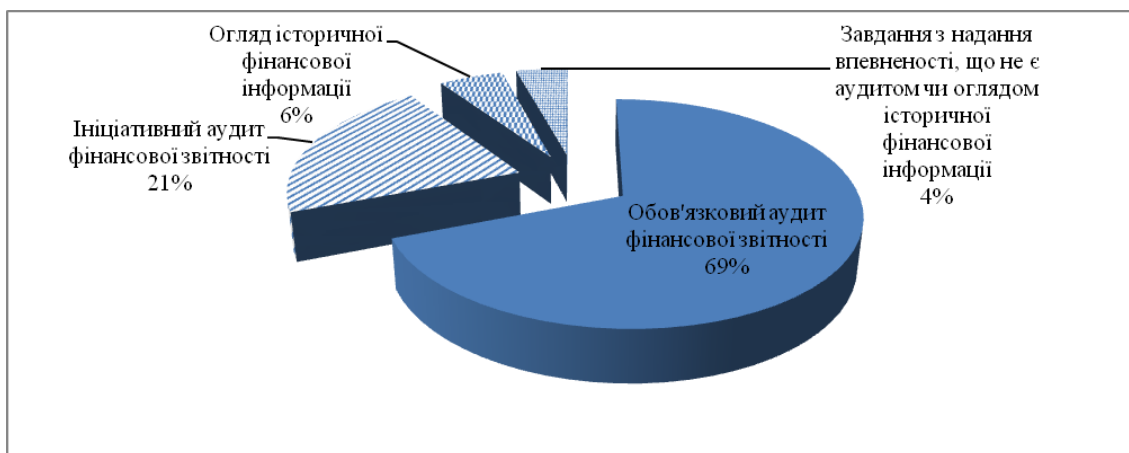
Відповідно до вимог міжнародних стандартів аудиту, а особливо директив Європейського

Союзу, потрібно здійснювати вдосконалення базових регламентів проведення аудиту. Зокрема, в країнах ЄС контроль якості аудиторських послуг здійснюється як державними органами, так і громадськістю (представники замовників аудиторських послуг та користувачів фінансової звітності входять до громадського нагляду). Крім цього, професійні організації контролюють процес реєстрації аудиторів, а також здійснюють моніторинг щодо дотримання ними законодавства. Забезпечення максимальної ефективності процедур контролю здійснюється за рахунок поєднання професійних та громадських інтересів під час проведення контролю якості аудиторських послуг [1]. Саме використання європейського досвіду дозволить в Україні уникнути низки недоліків під час проведення аудиту та забезпечить якісну інтеграцію вітчизняних систем обліку і аудиту в міжнародну спільноту.

Для вирішення проблем порушення аудитором професійної етики держава повинна здійснювати контроль за тим, як аудитори дотримуються її норм [2].

В Україні діяльність аудиторських компаній регламентується Законом України «Про аудиторську діяльність», де в тому числі у ст. 21 передбачається, що аудитор (аудиторська компанія) несе майнову та іншу цивільно-правову відповідальність у разі неналежного виконання взятих на себе зобов'язань [9]. При цьому розмір майнової відповідальності компаній, що здійснюють аудит, не може бути більшим, ніж розмір збитків компанії-замовника аудиту, які він поніс від дій (бездіяльності) аудиторів. Також в Україні діє Кодекс професійної етики аудиторів України, в якому обґрунтовуються основні засади професійної етики в аудиторській діяльності [10].

Отже, аудитору слід ретельно проводити перевірку, щоб виявити всі недоліки та надати макси-

Рис. 2. Частка видів замовлень в загальному обсязі завдань з надання впевненості по регіонах України у 2016 р.

Джерело: розроблено автором на основі [8].

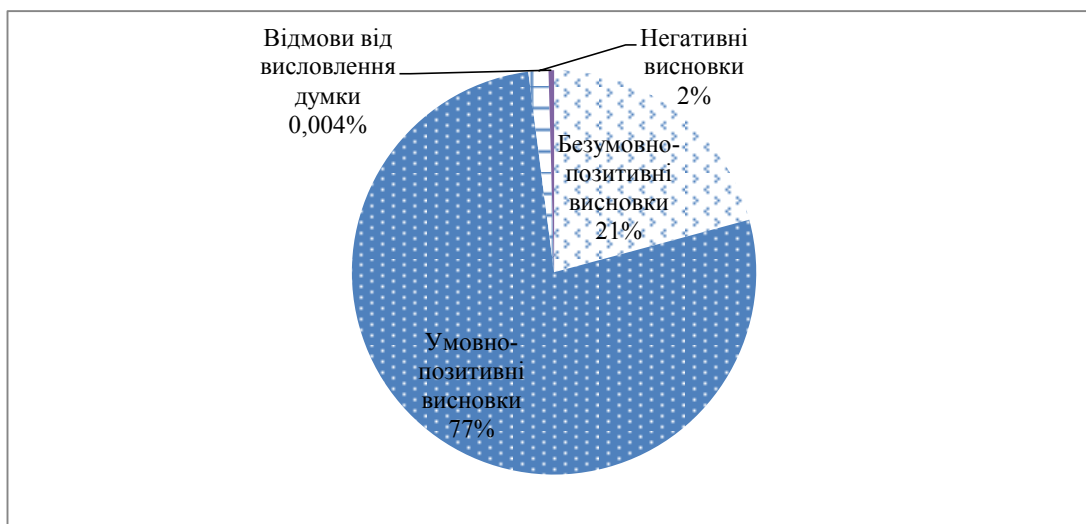

Рис. 3. Аналіз видів висновків обов'язкового аудиту фінансової звітності, які надавались у 2016 році

Джерело: розроблено автором на основі [8].

мально достовірний висновок. Для виявлення помилки у звітності Н.І. Петренко у своєму дослідженні подає порядок дій аудитора:

- локалізувати помилку (встановити час виникнення помилки та перелік документів, за допомогою яких вона може бути виявлена);
- ідентифікувати помилку (визначити точне місцезнаходження конкретного помилкового значення показника) [3].

Аудитору обов'язково необхідно переконатися у наявності всіх первинних документів, що підтверджують показники звітності, адже за їх відсутності аудитор не може бути впевнений у достовірності фінансової звітності, а тому й надати правильний та об'єктивний висновок.

Аудитор не повинен вимагати виправляти річну фінансову звітність, якщо він виявив недоліки після її підписання. Проте у графах, в яких повинні відобразитися дані на початок звітного періоду, необхідно відобразити інформацію не помилкову, а ту, що відповідає вимогам законодавства. Такі дії необхідні для забезпечення зіставності показників річної звітності за наступний рік. У примітках до річної фінансової звітності необхідно надати причину розбіжностей між даними звітності на початок періоду та на кінець минулого звітного періоду.

Ю.Ю. Амеліна надала такі рекомендації для вирішення проблем аудиту достовірності фінансової звітності:

- удосконалення нормативно-правової бази аудиту;
- опанування «культури спілкування» із фінансовою звітністю, тобто її складанням та вмінням читати;
- покращення інформованості керівників підприємств щодо аудиту;

– індивідуальний підхід аудитора до об'єкта перевірки;

– удосконалення документального оформлення аудиту [4].

Крім того, Л.А. Гончар запропонувала низку заходів для удосконалення аудиту достовірності фінансової звітності, а саме:

- створення досконалої та ефективної системи контролю якості аудиторських послуг;
- доопрацювання нормативно-правового забезпечення складання фінансової звітності та провадження аудиторської діяльності в Україні згідно з міжнародними стандартами;
- покращення методики складання та ведення аудиторських робочих документів, а також порядку реалізації результатів аудиту на підставі внутрішніх стандартів аудиту;
- підвищення рівня поінформованості керівництва підприємства щодо аудиторських перевірок;
- повторна перевірка господарських процесів, які не підтверджені позитивним висновком аудитора [5].

На нашу думку, в Україні на шляху до вступу в Європейський Союз доцільним буде вирішення проблем якості проведення аудиту достовірності фінансової звітності за рахунок таких заходів, як:

- наближення до вимог міжнародних стандартів методологічних засад аудиту, а також бухгалтерського обліку;
- створення результативної та доведеної системи контролю якості аудиторських послуг на основі міжнародного досвіду;
- дотримання норм професійної етики аудиторами та контроль відповідних органів за цим процесом;

– створення більш ефективної та вдосконаленої системи законодавчого регулювання аудиторської діяльності;

– покращення документального оформлення аудиту достовірності фінансової звітності.

Висновки з проведеного дослідження.

Отже, фінансова звітність надає інформацію про економічний стан суб'єкта господарювання усім зацікавленим користувачам такої інформації, які спираються на її дані у прийнятті управлінських рішень. Тому неповна, викривлена, упереджена або сфальсифікована інформація, подана у фінансовій звітності суб'єкта господарювання, істотно впливає на прийняття рішення її користувачами.

Таким чином, враховуючи наявні проблеми аудиту достовірності фінансової звітності в Україні, незалежним аудиторам та аудиторським фірмам необхідно більш ефективно використовувати Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, а також директиви ЄС, які зосереджують свою увагу на контролі якості аудиторських послуг. Крім того, на шляху євроінтеграції України українські аудитори повинні керуватися основними міжнародними принципами аудиту та підвищувати свій професіоналізм у наданні аудиторських послуг.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ільченко О.О. Якість аудиторських послуг: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О.О. Ільченко, М.В. Кузуб // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2016. № 2. С. 42–49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2016_1_12.

2. Пархоменко Є.Ю. Професійна етика в аудиторській діяльності [Електронний ресурс] / Є.Ю. Пархоменко // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. 2016. Вип. 1. С. 67–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2016_1_12

3. Петренко Н.І. Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення [Електронний ресурс] / Н.І. Петренко // Вісник ЖДТУ. 2014. – № 1. С. 230–236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2014_1_31

4. Амеліна Ю.Ю. Проблеми покращення якості аудиту фінансової звітності та напрями його вдосконалення в умовах міжнародних стандартів / Ю.Ю. Амеліна Ю.Ю. // Управління розвитком. 2011. № 2. С. 11–13.

5. Гончар Л.А. Аудит фінансових результатів діяльності підприємства: проблеми та шляхи вирішення [Електронний ресурс] / Л.А. Гончар // Молодий вчений. 2016. № 3. С. 52–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_16

6. Власенко О.О. Основні тенденції та проблеми розвитку ринку аудиторських послуг в Україні [Електронний ресурс] / О.О. Власенко, С.М. Марченко // Актуальні проблеми економіки. 2016. № 5. С. 343–350. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_5_41

7. Redko, O. Yu. Ukrainian Audit in the Context of Statistics [Text] [Електронний ресурс] / О. У. Redko // Статистика України. 2017. № 2 (77). С. 53–57. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/2705>

8. Звіти АПУ до Кабінету Міністрів України // [Електронний ресурс] : Аудиторська палата України. URL: <http://apu.com.ua/zvit-do-kmu>

9. Про аудиторську діяльність: Закон України від 29.05.1993 № 3126-XII (Редакція від 06.01.2018) // [Електронний ресурс]: Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/3125-12>

10. Кодекс професійної етики аудиторів України // Аудиторська палата України. URL: <http://apu.com.ua/>

REFERENCES:

1. Il'chenko O.O., Kuzub M.V. (2016) Jakist' audytors'kyh poslug: problemy ta perspektyvy [The quality audit services: problems and prospects]. Record-keeping, analysis and audit : problems of theory, methodology, organization (electronic journal), vol. 17, no. 2, pp. 42–49. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2016_1_12 (accessed 10 March 2018).

2. Parhomenko Je.Ju. (2016) Profesijna etyka v audytors'kij dijal'nosti [Professional ethics in public-accountant activity]. / Record-keeping, analysis and audit: problems of theory, methodology, organization (electronic journal), vol. 16, no. 1, pp. 67–75. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2016_1_12 (accessed 10 March 2018).

3. Petrenko N.I. (2014) Metodyka audytu finansovoi' zvitnosti ta shljahy ii' udoskonalennja [Methodology of audit of the financial reporting and ways offer improvement] / Visnyk ZhDTU (electronic journal), vol. 51, no. 1, pp. 230–236. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2014_1_31 (accessed 11 March 2018)

4. Amelina Ju.Ju. (2011) Problemy pokrashhenja jakosti audytu finansovoi' zvitnosti ta napriamy jogo vdoskonalennja v umovah mizhnarodnyh standartiv [Problems of improvement of quality of audit of the financial reporting and directions of his perfection are in the conditions of international standards]. Management development (electronic journal), vol. 11, no. 2, pp. 11–13. (accessed 11 March 2018)

5. Gonchar L.A. (2016) Audyt finansovyh rezul'tativ dijal'nosti pidprijemstva: problemy ta shljahy vyrishennja [Audit of financial results of activity of enterprise: problems and ways of decision] / Young scientist (electronic journal), vol. 5, no. 16, pp. 52–55. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_3_16 (accessed 15 March 2018)

6. Vlasenko O.O., Marchenko S.M. (2016) Osnovni tendencii' ta problemy rozvytku rynku audytors'kyh poslug v Ukraini [Basic tendencies and problems of market of public accountant services development are in Ukraine] / Issues of the day of economy (electronic journal), vol. 179, no. 5, pp. 343–350. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2016_5_41 (accessed 17 March 2018)

7. Redko, O. Yu. (2017). Ukrainian Audit in the Context of Statistics. Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine, no. 2, pp. 53–57 [in English] Available at: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/2705> (accessed 17 March 2018)

8. Audytors'ka palata Ukrai'ny (2016). Zvity APU do Kabinetu Ministriv Ukrai'ny. [Reports of the public Accountant chamber of Ukraine are in Cabinet of Ministers of Ukraine]. Available at: <http://apu.som.ua/zvit-dokmu> (accessed 26 March 2018)

9. Verhovna Rada Ukrai'ny (2018) Pro audytors'ku dijal'nist': Zakon Ukrai'ny vid 29.05.1993 № 3126-III (Redakcija vid 06.01.2018). [About pub-

lic accountant activity: Law of Ukraine from 29.05.1993 № 3126-XII (A release is from 06.01.2018)]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/3125-12> (accessed 26 March 2018)

10. Audytors'ka palata Ukrai'ny (2003) Kodeks profesijnoi' etyky audytoriv Ukrai'ny. [Code of professional ethics of public accountants of Ukraine]. Available at: <http://apu.som.ua/> (accessed 26 March 2018)

Riabchuk O.G.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Audit
and Economic Analysis,

University of the State Fiscal Service of Ukraine

Blyshchuk L.V.

Student

University of the State Fiscal Service of Ukraine

AUDIT OF THE RELIABILITY OF FINANCIAL REPORTING: PROBLEMS AND WAYS OF THEIR DECISION

Financial statements of business entities are the primary means of communication and the most important element of information support of stakeholders. Only at the systematic providing of managerial staff information about the current level of financial stability and the enterprise's ability to develop in the future, perhaps prevent the development of negative crisis phenomena at the enterprise. Therefore, to determine the quality of such information and analysis of economic risks, there is a necessity for the special type of economic activity – the audit of the reliability of financial reporting of enterprises.

The presence of an independent audited the financial statements of business entities helps external users to interact effectively with it, reinforces its status and provides a high level of corporate governance. In addition, financial statements that pass the verification help the business entities to attract internal and external investment.

Today, however, there is a problem in the mistrust of Ukrainian society to the quality of audit services in Ukraine and, consequently, doubts regarding the reliability of financial reporting of economic entities, even if it is verified by an independent auditor. This problem is due to a number of reasons, among which:

- the imperfection of the legislative framework;
- misunderstanding of benefits information, which is confirmed by the auditor and which can be trusted;
- the influence of customers of audit on the results;
- the imperfection of the accounting system of a business entity;
- neglect of private auditors ethical standards and unqualified to perform their duties and other.

Since Ukraine has chosen the path of European Integration, the quality of audit services in Ukraine must comply with European Union directives. In this regard, in recent years, there have been increased requirements for independent auditors and audit firms who wish to obtain permission to carry out the respective professional activities. So every year the number of audit activities in Ukraine reduced. However, along with a significant decrease in their number, the volume of services rendered by the auditing entity in the whole country increased.

Given the existing problems of the audit of the reliability of financial reporting in Ukraine, independent auditors and audit firms should more effectively use the International Standards on quality control, auditing, review, other assurance, and related services, as well as the EU directives, which focus their attention on quality control of audit services.

Using the European experience will allow Ukraine to avoid a number of shortcomings in the conduct of the audit and ensure high-quality integration of domestic accounting systems and auditing in the international community.